

دریاپایه

بنادر

ارتقای ظرفیت بندر شادگان زمینه ساز مسیر رشد اقتصادی منطقه

فرماندار شادگان گفت: ارتقای ظرفیت بندر و خدمات رسانی به فعالان اقتصادی، مسیر رشد اقتصادی منطقه را هموار می کند.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، یعقوب مقدم به ایرنا اظهار کرد: انتظار می رود برای توسعه بندر تجاری شادگان، با تقویت زیرساخت‌ها، شرایط لازم برای افزایش فعالیت‌های تجاری و دریایی در این بندر بیش از پیش فراهم شود.

وی با تأکید بر ضرورت تقویت زیرساخت‌های بندر شادگان افزود: رسیدگی به مشکلات صاحبان کالا، بهبود عملکرد تعاونی‌های لنج‌داران و ایجاد تسهیلات لازم برای ارتقای فعالیت‌های بندری باید در اولویت برنامه‌های بندر قرار دارد.

مقدم با اشاره به ظرفیت‌های ویژه شادگان برای تبدیل‌شدن به یکی از محورهای مهم اقتصادی جنوب خوزستان گفت: توسعه بندر شادگان و تکمیل قابلیت‌های آن می تواند نقشی تعیین کننده در رونق اقتصادی، افزایش اشتغال و بهره‌مندی مردم شهرستان از فرصت‌های اقتصاد دریامحور داشته باشد که مستلزم حمایت سازمان بنادر و دریانوردی کشور است.

فرماندار شادگان با تأکید بر ترغیب و ایجاد زمینه مناسب و امن برای فعالیت تجار و فعالان اقتصادی بیان کرد: مسئولان کشوری و استانی باید با نگاه حمایتی و برنامه‌ریزی دقیق، روند توسعه بندر تجاری شادگان را تسریع کرده تا موانع موجود برطرف شوند.

مقدم با تأکید بر نقش راهبردی بندر شادگان در توسعه اقتصادی و زیرساخت‌های بندری منطقه ادامه داد: باید شرایطی فراهم شود که بندر تجاری شادگان به یک پایانه تجاری فعال در سطح استان و کشور تبدیل شود. وی نقش بندر در توسعه شهرستان شادگان پررنگ توصیف کرد و گفت:افزایش مرادات تجاری در بندر به واسطه حضور تجار و بازرگانان که یکی از الزامات حضور آنها ایجاد دفاتر تجاری در خود شهرستان است تأثیرات مفیدی در توسعه شهرستان خواهد داشت.

الحاق اراضی پسرکرانه به مجتمع بندری شهرستان بندر خمیر

مدیر اداره بندر و دریانوردی بندر خمیر از الحاق بخشی از اراضی پسرکرانه به محدوده عملیاتی بندرخمیر خبر داد.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، مهدی امامدادی در این خصوص اظهار کرد:الحاق این اراضی گام مهمی در مسیر توسعه زیرساخت‌های بندر خمیر و افزایش ظرفیت ارائه خدمات بندری و دریایی است.

وی با اشاره به آمادگی بندر خمیر با بخش خصوصی و فعالان اقتصادی جهت توسعه فعالیت‌های بندری و صنایع پشتیبان، ادامه داد: با اضافه شدن این اراضی، امکان ایجاد فضاهای جدید برای انبارش کالا، باراندازها، پایانه‌های چندمنظوره و توسعه مسیرهای دسترسی فراهم می شود که نقش مستقیمی در تسریع فرآیندهای عملیاتی بندر خواهد داشت.

به گفته مدیر اداره بندر و دریانوردی بندر خمیر، این توسعه به کاهش زمان توقف کالا، افزایش راندمان عملیات و کاهش هزینه‌های لجستیکی برای فعالان اقتصادی کمک می کند.

امامدادی با بیان اینکه بندر خمیر به دلیل موقعیت جغرافیایی و دسترسی مناسب به مسیرهای دریایی و زمینی، ظرفیت تبدیل شدن به یکی از قطب‌های مهم صادراتی استان هرمزگان را دارد، ابراز کرد: الحاق اراضی جدید پس کرانه، بستر ایجاد سرمایه‌گذاری‌های تازه و توسعه فعالیت‌های صادراتی و وارداتی را فراهم می‌سازد و زمینه اشتغال و رونق اقتصادی منطقه را تقویت می کند.

وی با اشاره به برنامه‌های آینده گفت: این اداره در حال تدوین طرح‌های توسعه‌ای متناسب با اراضی جدید است که امیدواریم با ایجاد زیرساخت‌های استاندارد، نقش بنادر کوچک در شبکه تجارت دریایی بیش از گذشته پررنگ شود.

اقتدار ایران اسلامی در صیانت از مرزهای آبی دارای مأموریت‌های راهبردی بوده و وظایف متعددی را برعهده دارد که شامل موارد زیراست:

۱) حفاظت از مرزهای آبی: تأمین امنیت خلیج فارس، دریای عمان، دریای خزر و شمال اقیانوس هند

۲)دفاع از منافع ملی: مقابله با تهدیدات دریایی در آب‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای

۳)مبارزه با قاچاق و دزدی دریایی: جلوگیری از قاچاق کالا، موادمخدر و فعالیت‌های غیرقانونی دریایی

۴)حضور در آب‌های آزاد: نمایش اقتدار ملی از طریق اعزام ناوگروه‌های رزمی به دریای سرخ، مدیترانه و اقیانوس اطلس

۵)رزمایش‌های نظامی: اجرای مانورهای مستقل و مشترک با سایر نیروهای مسلح

۶)امداد و نجات دریایی: پشتیبانی از عملیات‌های امدادی در بلایای طبیعی.

نتیجه‌گیری

امروزه نیروی دریایی حیاتی و تعیین کننده ارتش ج.ا. ایران ضمن تلاش موفق در عرصه روزآمدسازی و توانمندسازی خود با نمایش وحدت و همدلی با دیگر نیروهای مسلح توانسته است تا یک قدرت نو ظهور در عرصه امنیت

منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای را به منصه‌ظهور برساند. در واقع گسترش مأموریت نیروی دریایی در آب‌های اقیانوسی همان رسیدن به مؤلفه راهبردی بودن نیروی دریایی بود، چرا که نه تنها به لحاظ دفاعی مؤثر بود، بلکه منافع اقتصادی و سیاسی کشور را نیز تأمین می کرد. همچنین باعث شد توجه دشمن از خلیج فارس و تنگه‌هرمز به سایر دریاهای معطوف شود و اقتدار آمریکا در منطقه مجسوار آب‌های سرزمینی ایران کاهش یابد. بنابراین می توان گفت: قدرت و سیادت دریایی در نظام دریایی ایران آشپک امروز که جهان دستخوش تغییرات بسیار مهمی است و در حال گذار از تک قطبی به چندقطبی است، نقش بسزایی در پیشرفت کشور، ارتقای توانمندی و افزایش قدرت چانه‌زنی سیاستمداران دارد.

ایران همواره مورد توجه کشورهای بزرگ جهان بوده و خواهد بود.

ایران در همسایگی با ۱۲کشور قرار دارد که حدود ۸۰درصد با همسایگان دارای مرز آبی است. ۳۷درصد از ۱۱ هزار و ۲۴۰کیلومتر نوار مرزی ایران در مجاورت آب‌هاست. امروز نیروی دریایی جایگاه راهبردی و اثرگذاری در تقویت قدرت نظامی، صیانت از منافع ملی و دستیابی به اهداف دفاعی دارد و کشور را در دستیابی به یک سیاست دفاعی موفق و کارآمد یاری خواهد کرد. نیروی دریایی در ایران می تواند بر چهاربخش تأثیر گذار باشد: ۱) کنترل تجارت بین الملل ۲) توانایی بهره برداری و کنترل منابع اقیانوسی ۳) توانمندی عملیات دریایی در جنگ ۴) بهره گیری از قدرت اقتصادی دریایی به عنوان ابزار دیپلماسی و همچنین بازدارندگی و نفوذ سیاسی در زمان صلح.

یکی از عناصر قدرت در جهان حضور نیروی دریایی کشورها در آب‌های جهانی است، چراکه حقوق بین الملل، آزادی دریاهارا به رسمیت شناخته است. نیروی دریایی در واقع به نیرویی گفته می شود که باید از کشور در برابر نفوذ دشمن از طریق دریا دفاع کند. با افزایش تهدید جنگ و تغییر سیاست‌های بین المللی کشورها، ضرورت تقویت نیروی دریایی در کنار تقویت نیروی هوایی و زمینی، به شدت احساس می شود.

موقعیت دریایی ایران به گونه‌ای است که نیروی دریایی در آن از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. ب اساس واقعیت‌های ژئوپلیتیکی خلیج فارس و تنگه‌هرمز، ایران باید در پی توسعه نیروی دریایی خود باشد. وجود این نیروی دریایی نه تنها می تواند مدافع منافع ملی ایران در خلیج فارس و دریای عمان باشد، بلکه می تواند زمینه‌ای برای تبدیل شدن به یک قدرت دریایی برتر را فراهم آورد، چراکه بسترهای جغرافیایی ایران در این زمینه کاملاً فراهم بوده و نیازمند اراده ملی و سیاسی برای شکل گیری این مهم است.

نیروی دریایی، مظهر اقتدار دریایی ایران

نیروی دریایی جمهوری اسلامی به عنوان مظهر

«سرآمد» بررسی کرد؛

فرصت ها و چالش های قدرت دریایی پیش روی ایران

۶عامل اصلی تبدیل یک کشور به قدرت دریایی در جهان

نیروی دریایی و تأمین افراد مورد نیاز بر آن، به میزان جمعیت آن کشور بستگی دارد. تنها برخی کشورها قادرند پایگاه‌های دریاهای دور را که نیروی نسبتاً بزرگی از نظامیان و مدیران را تقاضا می کند، نگهداری و حمایت کنند و به عنوان یک قدرت دریایی مطرح باشند.

۵) خصوصیات ملی: اگر مردم یک کشور با وجود داشتن یک موقعیت دریایی علاقه مند به دریانوردی و بازرگانی با ملل دیگر نباشند، قدرت بزرگ دریایی ایجاد نمی شود. به نظر ماهان؛ تجارت عمومی، گسترده و مسالمت آمیز، اولین ضرورت برای گسترش قدرت دریایی است.

۶) خط مشی حکومت و رهبران سیاسی: خط مشی سیاسی دولت در بهره برداری از منابع انسانی و طبیعی، تنها به وسیله یک حکومت آینده نگر و دارای راهبرد اجرایی متهورانه می تواند از قوه به فعل در آید.

نگاهی به وضعیت ایران در میان قدرت های دریایی

امروز ایران با موقعیت ممتاز جغرافیایی و قرار گرفتن در پنج منطقه جغرافیایی و تمدنی (خلیج فارس، شبهه قاره هند، آسیای مرکزی، قفقاز و اوراسیا) همچنین قرار داشتن در بین دو دریا و برخورداری از هزاران کیلومتر سواحل و نیز جزایر و ظرفیت های فراوان بر زمین مانده، از ظرفیت های متعددی برای حضور مؤثر در ساحل، فراساحل، دریا و اقیانوس و بهره گیری از آن به عنوان یک پیشران و محور توسعه کشور برخوردار است، چراکه ایران در چهارراه دریایی جهان قرار گرفته است: ۱) در شرق، ورودی اقیانوس هند ۲) در جنوب غرب، دریای سرخ و سوئز به سوی مدیترانه ۳) در شمال، دریای خزر ۴) در مرکز، خلیج فارس و تنگه هرمز که قلب تپنده صادرات انرژی دنیااست.

فرصت و چالش قدرت دریایی پیش روی ایران

این موقعیت ژئوپلیتیک منحصر به فرد همزمان برای ایران فرصت و چالش است؛ فرصت از این لحاظ که اهرم های فشار و عمق راهبردی در اختیار دارد. چالش از آن رو که در صورت بحران، کشور در معرض تمرکز تنش های جهانی قرار می گیرد. موقعیت استراتژیک، ژئوپلیتیک و ژئواکونومیک

نیروی دریایی - سید واحد ظفری -

دولت ها با تشکیل نیروی دریایی، از آن به عنوان قدرت دریایی و ابزار اعمال سیاست و نفوذ در خارج از مرزهای سرزمینی استفاده می کنند. قدرت دریایی عبارت است از «مجموعه توانایی های یک ملت در استحصال منافع دنیا برای مقاصد سیاسی، اقتصادی و نظامی در زمان صلح و جنگ به منظور نیل به مقاصد و اهداف ملی.» به گزارش «اقتصاد سراسرآمد» در پایان قرن نوزدهم، دریاسالار و مورخ آمریکایی، آلفرد ماهان، با انتشار کتاب «تأثیر قدرت دریا بر تاریخ» تفکر استراتژیک جهانی را برای همیشه دگرگون کرد. او با بررسی ظهور و سقوط قدرت های بزرگ، به ویژه امپراتوری بریتانیا، یک نظریه جامع و قدرتمند ارائه داد: «عظمت و شکوه یک ملت، به طور مستقیم به توانایی آن در کنترل دریاهای بستگی دارد.»

عوامل مؤثر در تبدیل شدن یک کشور به قدرت دریایی از نظر آلفرد ماهان:

۱) موقعیت جغرافیایی: اگر کشوری از موقعیت دریایی مناسبی برخوردار باشد و این امر با کنترل استراتژیک آب راه های مهم و پایگاه هایی که دشمن ممکن است از آن ها برای محاصره و تهدید استفاده کند، همراه باشد، مناسب است.

۲) ویژگی های طبیعی: هدف از ویژگی های طبیعی، وضعیت ساحل و مشخصات فیزیکی آن است. اگر کشوری دارای طول ساحلی زیادی باشد ولی به علت نامساعد بودن ساحل نتواند به ایجاد بنادر، لنگرگاه ها و تأسیسات دفاع ساحلی اقدام کند، چگونه می تواند دارای ارتباطات دریایی مناسبی باشد؟ بنادر و لنگرگاه های زیادی در عمق کشور، باعث قدرت دریایی و کسب ثروت است. اگر تأسیسات بندری از قابلیت دفاعی خوبی برخوردار نباشد، آسیب پذیری آن ها اجتناب ناپذیر است.

۳) طول ساحل و وسعت قلمرو: منظور ماهان از وسعت قلمرو، طول خطوط ساحلی یک کشور و قابلیت دفاع سواحل است و اینکه اساساً به منظور یک پدافند عامل، اقداماتی انجام گرفته است یا خیر؟ در این میان، معابر نفوذی و تکیه گاه های آبی از مهم ترین عواملی هستند که باید توجه شود.

۴) جمعیت: میزان جمعیت یک کشور عامل مهم و قابل ملاحظه ای است، زیرا توانایی ایجاد یک

دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد اعلام کرد:

پروژه ایجاد منطقه آزاد مشترک ایران و ترکیه در مسیر احیاء و اجرا

دبیرخانه شورای عالی مناطق

آزاد اعلام کرد که ایجاد منطقه

آزاد مشترک ایران و ترکیه به عنوان یکی از برنامه های اصلی دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد در دولت چهاردهم مطرح است.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، دبیر شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی اعلام کرد که در نشست وزرای امور خارجه جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ترکیه، دو کشور بر آمادگی خود برای توسعه

روابط در همه زمینه ها، به ویژه ایجاد منطقه آزاد مشترک تأکید کردند.

ایجاد منطقه آزاد مشترک ایران و ترکیه به عنوان یکی از برنامه های اصلی دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد در دولت چهاردهم مطرح است.

دبیر شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، در چارچوب برنامه بازمهندسی این مناطق، این پروژه را در مسیر احیا و اجرا قرار داده است.

در همین راستا، رضا مسرور در اسفندماه ۱۴۰۳ به دعوت وزارت تجارت ترکیه به این کشور سفر کرد و مذاکرات موفق با طرف های ترک درخصوص ایجاد منطقه آزاد مشترک انجام داد. پس از آن، کارگروه مشترک شکل گرفت و متن توافقنامه دو کشور برای طی مراحل تصویب در دولت و مجلس آماده شد.

همچنین اوایل امسال، دبیر شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از معاون وزیر تجارت ترکیه و رؤسای ۱۹ منطقه آزاد این کشور برای سفر به ایران و بازدید از ظرفیت های مناطق آزاد و ادامه مذاکرات دعوت کرد؛ برنامه ای که به دلیل جنگ ۱۲ روزه رژیم صهیونیستی به تعویق افتاد.

انعکاس این ابتکار در بیانیه نشست وزرای خارجه ایران و ترکیه نشان دهنده عزم و اراده دو کشور برای توسعه روابط اقتصادی و تجاری با محوریت مناطق آزاد است؛ موضوعی که م رهون تحرک دیپلماسی اقتصادی، گفتمان سازی و تولید ادبیات راهبردی دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد است که تحقق نسل ششم مناطق آزاد (مناطق آزاد مشترک) را با جدیت در دستور کار دارد؛ پروژه ای که علاوه بر ترکیه، با کشور پاکستان نیز دنبال می شود و خواهد توانست برای نخستین بار، مناطق آزاد را به عنوان موتور محرک تأمین منافع ملی و امنیت ملی در قالب سیاست همسایگی مطرح کند.